

JOHANNE A. VAN ARCHEM

Verloren jaren

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Lotte Bernards sloeg de ogen op en keek bevreemd om zich heen. Ze moest even bedenken waar ze was. Een donkere kamer, een smal bed, lawaai van buiten dat doordrong in de beschutte, donkere kamer. Vreemd, ze hoorde nooit lawaai in haar slaapkamer...

Toen wist ze het weer. Ze was in Den Haag, al bijna anderhalve week. Ze lag in bed op de logeerkamer bij Charlotte de Beauhertain, een dierbare oudere vriendin.

Ze luisterde naar de geluiden die van buiten kwamen. Een paard en wagen, in de verte het gerammel van een tram, stemmen van mannen en vrouwen op weg naar hun werk, een auto die langsreed.

Hoe laat was het? Het moest nog heel vroeg zijn, het was altijd vroeg als ze wakker werd.

Ze hoorde ineens een gerucht in de kamer naast haar. Kwam Charlotte uit bed? Dan was het veel later dan ze dacht. Als ze gestommel hoorde in de kamer van Charlotte had Lotte vaak al uren wakker gelegen.

Ze zat meteen overeind. Er was toch niets met Charlotte, het was immers nog zo vroeg? Nee, nu zag ze ook wat schemerig licht achter

de zware gordijnen. De dag was al begonnen.

Dan was ze deze keer voor het eerst op een redelijke tijd wakker geworden.

Ze was de laatste dagen meestal al tegen vijf uur in de ochtend wakker en sliep dan ook niet weer.

Ze had genoeg om over te piekeren. De slaap met zijn vreemde dromen was misschien erger dan wakker liggen.

Ze was nu een tijdje in Den Haag, in de royale woning van Charlotte de Beauhertain. Ze was meegekomen vanuit het Twentse Almelo. Hier zou het rustiger zijn, hier zou ze weer tot zichzelf kunnen komen na die enerverende, nare weken vlak na de dood van haar moeder.

Ze had genoeg voor haar kiezen gehad de laatste maand.

En al lang daarvoor was haar leven niet prettig in een ouderlijk huis waar de kilte van de muren kon worden geschraapt. Ouders die elkaar niet begrepen en daar ook geen moeite voor deden. Moeder, die zich ver verheven achtte boven het gepeupel van de straat, en vader die zich, zo mogelijk, nog hoger achtte. En altijd waren ze vertrokken, of de een of de ander, op reis, naar deftige bijeenkomsten, die hun status moesten benadrukken en als

het kon verhogen.

Hoe diep waren ze gevallen de laatste maanden, allebei. Had de ene gebeurtenis de andere uitgelokt?

Moeder had de complete neergang niet volledig mee hoeven maken; ze stierf onverwacht in de trein naar het buitenland, op weg naar een kuuroord.

Toen kwam alles in een stroomversnelling, zoals ze dat noemden.

Vader bleek aan de rand van een faillissement te staan, zijn baan als rechter van de arrondissementsrechtbank werd hem ontnomen, de baan waar hij zo trots op was en waarvan hij dacht dat die hem nog hoger op de maatschappelijke ladder zou brengen. Hij was niet eerder tevreden dan wanneer hij zitting kon nemen in de Hoge Raad. Maar ook rechters schenen ontslagen te kunnen worden, al meenden ze dat zij boven de wetten waren verheven. Hij scheen er de laatste jaren een rommeltje van te hebben gemaakt. Het onderzoek was nog niet eens afgerond.

Na de begrafenis van moeder in Den Haag was hij verdwenen, misschien wel om de roddel en de schande te ontwijken. De kranten schreven over hem als een corrupte rechter.

Ze lieten geen spaan van hem heel.

Waar hij zich ophield was Lotte een raadsel, zij bleef in het grote huis zonder hulp en zonder een cent op zak.

Ineens dook hij weer op, laat in de avond en weken later.

Al die dagen had Lotte in haar eentje in dat grote huis gewoond. Het personeel nam ontslag, de een na de ander.

Toen kwam die laatste klap: de brief die moeder haar naliet via de notaris en waarin ze vertelde dat Lottes vader misschien wel haar wettige, maar niet haar biologische vader was. Ze was het resultaat van een onbezonnen romance, zoals moeder het discreet uitdrukte.

Dat heel trieste, bijna zinloze leven van haar moeder was in korte regels opgeschreven in die brief. Ze schreef over tegenslag en ongeluk, maar verzweg dat ze die hoofdzakelijk aan zichzelf te wijten had, wat toch duidelijk uit het schrijven bleek. Een leven dat amper waard was geleefd te worden, schreef ze wrang.

Moeder had ondanks haar arrogante gedrag heel goed geweten wat ze deed en hoe verkeerd haar beslissingen waren geweest. Maar ze scheen niet anders te kunnen, zo was ze

nu eenmaal grootgebracht.

Die ellendige brief was een harde klap in Lottes gezicht, de klap die ze eigenlijk niet meer kon verdragen na al die andere gebeurtenissen, die in korte tijd op haar afgestormd waren.

Wat was ze blij dat ze er niet alleen voor stond. Nieuwe vrienden, die ze nog geen twee weken kende, vingen haar op.

Ze had nu niets meer over. Haar hele luxe, deftige leventje was verdwenen van de een op de andere dag. Vader, nee, de man van haar moeder moest ze zeggen, was in diskrediet geraakt, uitgekotst door zijn collega's, ten val gebracht door mensen die hij dacht onder controle te hebben.

Hij, die nog geen zes weken daarvoor droomde over een positie bij de Hoge Raad.

Was hij nou zo kortzichtig en arrogant of sloot hij de ogen bewust voor de realiteit? Dacht hij werkelijk dat hij meer kon dan anderen? Kende hij zijn vijanden niet, die hij door zijn onuitstaanbare gedrag gemaakt had of was hij ondanks alles toch zo naïef dat hij niet geloofde dat er wel degelijk krachten waren die hem op de knieën kregen?

Lotte had hem niet meer gesproken nadat

een politieman hem die laatste avond meegenomen had naar het bureau.

De rechter wilde niets met haar te maken hebben, had hij grofweg verklaard. Zij had hem lang genoeg in de weg gezeten en geld genoeg gekost.

Lotte was er niet eens boos om. Ze had hem ook niets te zeggen; vroeger niet en nu helemaal niet meer. De man was een vreemde en dat was hij altijd al. Eigenlijk net als haar moeder.

De dag daarna was ze met Charlotte en Femmy Bernards naar Den Haag vertrokken. Ze had niemand laten weten waar ze naartoe ging. Ze had maar mondjesmaat vrienden en kennissen in de textielstad gemaakt en die zouden haar niet eens missen.

Ze had de laatste week amper geslapen, 's avonds bleef ze klaarwakker in het donker voor zich uit staren en 's morgens was ze voor dag en dauw wakker na een benauwende nacht vol dromen.

Maar vandaag hoorde ze ineens gestommel in de kamer naast die van haar.

Dat betekende dat Charlotte opstond, dan was het tegen acht uur, want dan stond ze altijd op.

Lotte sloeg de dekens terug en liet zich uit bed glijden, bijna blij dat het ochtend was.

Ze liep naar de waskan en waste zich zorgvuldig, kleetde zich daarna aan en liep naar de trap om naar beneden te gaan. Ze had zich aangewend om de thee en het ontbijt al klaar te hebben als Charlotte naar beneden kwam, voorzichtig de trap af lopend met haar geleidestok in haar hand.

Charlotte was blind vanaf haar twaalfde jaar, maar je zou het niet zeggen als je het niet wist. Ze wist alles te staan en zonder aarzelen pakte ze wat ze nodig had. Alleen de deurposten waren afgebladderd. Iemand anders had er allang een schilder bij geroepen, maar Charlotte maakte zich daar niet druk over.

Lotte zette alles klaar op de tafel en maakte het fornuis aan. Merkwaardig hoe gemakkelijk haar dat huishoudelijke werk allemaal afging, dacht ze een enkele keer.

Vroeger, thuis in Almelo, was er personeel voor dergelijke taken. Moeder en de kachel aanmaken. Dat was ondenkbaar. Ze had nog nooit een ontbijt klaargemaakt voor haar man of haar dochter, daar waren immers de dienstmeiden voor. Lotte betwijfelde of haar moeder thee kon zetten of een ei koken.

Ze dacht ineens aan de huishoudster, Annie Letteboer. Vijftien jaar had de vrouw gewerkt bij de rechter en zijn vrouw, vijftien jaar lang met een zekere tegenzin, maar ze was blij dat ze een inkomen had. Haar familie was er gedeeltelijk van afhankelijk.

Het was een aardige vrouw, maar toen ze zag dat het misliep was ze snel vertrokken, net als de twee dienstmeisjes.

Lotte kon haar geen ongelijk geven, al voelde ze toch iets van teleurstelling. Ze had Annie niet weer gesproken, ook niet toen ze vertrok uit Almelo. Ze had nog even overwogen om haar op te zoeken, maar er was eigenlijk geen tijd voor geweest. Het ging zo snel allemaal en Annie zou haar echt niet missen.

Ach, Almelo, zoals ze er nu over dacht hoopte ze er nooit weer te komen, ook al woonde er iemand in Almelo die haar meer dan normaal interesseerde...

Niet aan denken, dat had geen enkele zin op dit moment.

‘Goedemorgen,’ zei een opgewekte stem achter haar. ‘Je was vanmorgen eindelijk eens op een fatsoenlijke tijd uit bed. Alle andere dagen spookte je voor dag en dauw door het huis.’

‘Hebt u dat gemerkt?’ vroeg ze verrast.

‘Kind, ik slaap zo licht, ik ben om de haverklap wakker, maar slaap ook zo weer in.’ Charlotte ging zitten. Haar handen gleden over de theepot, die altijd op hetzelfde plekje op tafel stond. Een brede geplette kring in het kleed gaf de plaats aan. De eerste dag had Lotte zich vergist en beschaamd had ze begrepen dat ze zich aan de vaste gewoontes moest houden. Het was de woning van Charlotte en die was zo ingericht dat zij zonder aarzelen alles kon vinden wat ze nodig had.

‘We krijgen vanmorgen bezoek,’ babbelde Charlotte opgewekt en schonk zich thee in.

‘Femmy?’ vroeg Lotte gretig. Ze zag de jonge vrouw graag komen.

Femmy, de nicht van Charlotte, kwam vaak binnenwippen. Ze was een jaar jonger dan Lotte en ze werkte als docente aan een verpleegstersopleiding van een Haags ziekenhuis.

Lotte was verbaasd geweest te horen dat Femmy een opleiding tot verpleegster had gevolgd en daarna meteen een docentenopleiding. ‘Ik heb eigenlijk nooit gewerkt als gediplomeerd verpleegster, wel als leerlinge, maar ik zou het zonder meer kunnen,’ had ze al eens gezegd.